

ALTERNATIVET

I finlandssvensk politik

DET BUBBLAR...

Det bubblar. Bilden och rubriken är symboliska för det som Alternativ 3 vill föra fram i valet och i denna tidning.

Väljarna har tröttnat på partiernas alternativlösa profiler, valprogram och kampanj. De vill att det skall jäsa, de vill ha alternativ.

Den heta källan får symboliskt representera alla de möjligheter naturen erbjuder till hållbara framtidsalternativ. Alternativ vi måste satsa på för överlevnad, för mjukhet och för ett samhälle i balans med naturen.

GRÖNA STÖDER

"De gröna ställer inte upp egen lista i Vasa läns valkrets. Vi uppmanar våra sympatisörer i Vasa län att rösta på Peter Backa."

Ville Komi

Osmo Soinivaara

ÖSTERBOTTNINGAR

Skriv 2 den 20—21.3.

Backa i valrörelsen: Bevara odlingsjorden

☐ Det är inte ett egoistiskt lantbrukarintresse att slå vakt om odlingsjorden, utan ett moraliskt krav för var och en som vill skapa ett harmoniskt och balanserat samhälle.

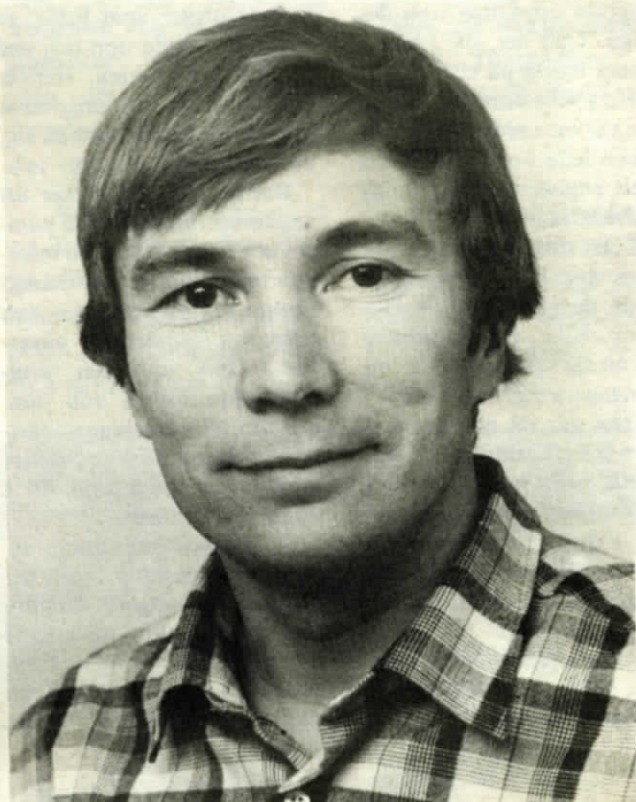

☐ Allt fler inser att det är fel att täcka de bästa åkrarna med asfalt när världens livsmedelssituation blir allt mer kritisk.

☐ På detta sätt öppnade Peter Backa sin valturné i Karperö.

— Forts sid 8 —

PETER BACKA

Från obehag

Vi har en otrolig förstörelsekapacitet till vårt förfogande i dagens värld. För var och en av oss här på jorden finns det en sprängstyrka som motsvarar drygt 4.000 kg trotyl. Därtill kommer effekten från strålningen vid kärnvapenangrepp. Ytterligare tillkommer de kemiska och biologiska vapnens hemskheter, som vi bara kan ana oss till.

Jag har en känsla av att försvarsväsendet, som skulle garantera säkerheten, inte gör det, utan i stället minskar säkerheten, ja tom skapar skräck..

Beräkningarna av vår anturresurser visar att många viktiga råvaror kommer att sina om vi fortsätter att överutnyttja dem. Men alla kräver ännu mer av "detta livets goda". Gruppegöismens jakt på höjd materiell välfärd skapar stora problem i framtiden, ja misär om vi inte hejdar oss i tid.

Jag har en känsla av att om vår kamp för höjd levnadsstandard leder till sänkt levnadsstandard eller inget liv alls.

Vårt samhälle har erbjudit oss allt mera prylar, allt rationellare service. Elektronikens översvämningar oss. TV, video, spännande elektronisk spel ger oss facinerande upplevelser och förströelse. Men samtidigt ökar ensamheten i vårt samhälle. Vi isoleras från varandra av våra facinerande apparater. Vart tog talkoandan vägen? Var finns grannhjälp? Och varför träffas vi så sällan över generationsgränserna numera?

Jag har en känsla av att de prylar som skulle göra oss lyckligare i stället gör oss olyckligare. Jag tror att min känsla av obehag delas av många. Jag tror att många är beredda att ställa upp för att rätta till utvecklingen. Om någon bara kan ge oss ett halmstrå av möjlighet att komma ut ur problemkomplexen.

TVIVEL

Partierna har under de senaste åren försökt saluföra möjligheter att komma ifrån den negativa utvecklingen. Åtminstone har man sagt så under valrörelserna. De flesta partierna väljer ett "mänskligt" slagord. Helst ett så intetsägande som möjligt. Det är numera helt omöjligt att skilja partierna från varandra på basen av deras sloganer.

Från höger till vänster bjuder man ut samma intetsägande fraser. Men utvecklingen rullar vidare i samma teknokra-

tiska riktning som tidigare, de "mänskliga" fraserna till trots. Jag har en känsla av att allt fler tänkande människor börjar tvivla på partiernas förmåga.

Partierna erbjuder analyser och lösningar som bara går halvvägs. Man når aldrig till grundproblemen: vårt sätt att se på världen och uppfatta vår egen roll i den.

VATTUMANNENS SAMMANSVÄRJNING

Det finns alternativa sätt att se på världen. De finns i andra kulturer. Men det finns också rörelser som drar konsekvenserna av hur vår värld ser ut och manar fram en sundare, mänskligare syn på världen. Någon enhetlig syn finns förtärs inte i dagens läge, eftersom grupperna är många och var och en trevar sig fram på sitt sätt. Men vissa tendenser kan man ana. I USA talar man om The Aquarian Conspiracy, (vattumannens sammansvärjning).

I vetenskapen vill man frångå den nuvarande vetenskapliga akademiska kunskapen och uppnå en intuitiv förståelse. I stället för analys vill man ha helhetssyn. Greppet är sännande och man anar här en möjlig utväg ur våra kriser. I stället för en uppdelning i esperter och lekmen vill man ha ett personligt engagemang av alla. Man vill frångå den gamla höger-vänster uppdelningen inom politiken och i stället få en radikal center. I stället för att betrakta människan som naturens erövrare och herre vill man se henne som en del i naturen.

DU OCH JAG

Vem skall då stå för förändringen av världsbilden? Är det forskarna som kan ge de nya impulserna? Knappast! Vetenskapen har sina givna lagar och det nya tänkesättet måste göra upp med dessa lagar. De nya tankarna måste alltså bli ovetenskapliga!? Och ingen vetenskapsman får ju vara ovetenskapliga, då är ju han inte längre vetenskapsman. Nej, de nya profeterna behöver inte vetenskaplig kompetens. De behöver mänskliga känslor och livsinsikt, ansvar för framtiden och mod att kämpa.

till aktivitet

Positiv tro på framtiden - trots allt

— Ungdomen har faktiskt en positiv framtids-tro, säger Lisbeth Saxberg, ungdomssekreterare i Närpes kommun.

Hon säger att ungdomen inte klagar för klagandets skull utan för att den inget har att göra på framtiden. Lisbeth Saxberg har erfarenhet att ungdomen klagat över att den ingenstans har att gå.

Hennes erfarenhet är att det som berör ungdomen i närmiljön uppfattas som det viktiga. Och det vill Lisbeth Saxberg ändra på eller utvidga. Hon vill föra in ungdomens tankar i mer globala frågor och leda ungdomen fram till ett engagemang i u-lands och fredsfrågor.

— Om ungdomar går runt och tänker det blir nog krig, blir de deprimerade. Så kan de inte tänka. Istället skjuter de ifrån sig saker och låter bli att engagera sig, säger hon. Oftast går ett engagemang vidare från föräldrar till barn. Lisbeth Saxberg berättar om hur föräldrar, som är engagerade i folkdans eller föreningsliv, ofta för över sitt sätt att agera till barnen.

Hon menar att föräldrarnas roll är synnerligen viktig, då det gäller att få ungdomen intresserad av olika samhällsfrågor.

Om ungdomars möjligheter att påverka det samhälle de

— Forts sid 6 —

Kärnkraften vattendelare i riksdagsvalet

Att diskutera kärnkraften i valet är inte ett självändamål. Tvärtom, kärnkraften är en viktig vattendelare i valet. Kandidaternas inställning till kärnkraften avslöjar också en hel del om hans/hennes inställning till andra viktiga framtidsfrågor. Därför är frågan om ett femte kärnkraftverk en viktig framtidsfråga i valet.

Alternativ 3 motsätter sig det femte kärnkraftverket av följande orsaker:

Fred och nedrustning

Vi är rädda för världsutvecklingen. Fred och nedrustning är ett överskuggande mål. En ytterligare utbyggnad av kärnkraften ökar bara kärnvapenspridningen i världen. Det finns det otaliga bevis på.

Ett helhjärtat arbete för freden måste därför också innefatta ett arbete mot kärnkraften.

Ett Hiroshima är nog och Harrisburg var droppen.

Arbete

Kärnkraften ökar centraliseringen i samhället. Den leder till ökad automation, ökad hård teknologi, ökad miljöförstöring, ökad uttag av naturresurserna.

Denna tillväxtpolitik ger bara en sak — ökad arbetslöshet.

Kärnkraft och säkerhet

Kärnkraftens avfallsproblem är inte lösta. I vårt land har kärnkraftsindustrin motiverat satsningen på kärnkraft med att man får sända avfallet utomlands. Detta gäller inte mera idag.

I somras meddelade både Imatran Voima och Industrias Kraft att dessa villkor inte mera gäller, utan att man vill lagra också det högaktiva avfallet i vårt land. Med andra ord vill man lagra radioaktivt avfall i finländsk berggrund för årtusenden framöver.

Det finns alternativ

Det finns otaliga alternativ till kärnkraften. Att spara, att använda inhemsk bränsle, jordvärme, solvärme, ja tom kolkraften. Ty idag är det tekniskt möjligt att rena den.

Kärnkraft och demokrati

Alternativ 3 har krävt att kandidaterna skall ta klart ställning i kärnkraftsfrågan. Ty den riksdag som väljs i mars kommer att vara tvungen att ta ställning till frågan om ett femte kärnkraftverk. Får inte väljarna veta nu, kommer det att heta att riksdagens händer var bundna. Kraftverket var redan bestämt, eller vår östhandel krävde det, kommer man att säga.

Varför? Alternativ 3?

Alternativ 3 har under den pågående valkampanjen — i den mån man kan tala om en valkampanj — blivit en nagel i ögat för många. Vi har beskyllt för att tillämpa vennamostisk taktik och vi har fått höra att vår debatteknik är facistisk. Det tas för att vi har frågat andra riksdagskandidater offentligt och utan omsvep vilken åsikt de har i en bestämd fråga, såsom kärnkraften. Vi har krävt ett koncist ja eller nej svar av kandidaterna för att väljarna skall få klarhet och genom valet skall kunna påverka besluten som sker. Dessutom för att kunna ställa våra representanter till "svars" i nästa val.

Varför håller vi på med en sådan sak, vad är vårt motiv då vi försöker röra om i vår österbottniska ankdam. För det första en liten frustration för att besluten, i frågor av större vikt, sker ovanför huvudet på oss. För det andra likgiltigheten för detta.

Vilket är då beslutunderlaget för alla dessa beslut som vi som "nickdockor" är med och gör. Oftast är argumentationen att vi måste göra detta på grund av dåliga tider eller liknande. Dålig konjunkturer kan vara ett argument för att man sparar på att bygga ut miljöskydd till exempel. Han medger att det visserligen är en hjärtansvärd sak med miljöskydd och betonar gärna vikten av det, men de praktiska åtgärderna får vänta tills tiderna medger det.

Man underkastar sig i detta exempel konjunkturer som om det vore något utifrån givet, som vi inte kan påverka, ungefär som morgondagens väder. Jag tror att denna form av resonemang är en bidragande orsak till att vi snart kommer att få ett femte kärnkraftverk till Finland. Vi tänker aldrig på att det är vi som skapar konjunkturer. Konjunkturer beror lite förenklat på om företag vill investera eller ej.

Likaledes är det med diskussionen om vi behöver ett femte kärnkraftverk eller ej. Om vi underkastar oss resonemang att energiförbrukningen kommer att stiga, vilket kommer att leda till att vi behöver ett nytt kärnkraftverk, så lär vi snart nog behöva det. Vad vi däremot borde tänka på är att det är vi som förbrukar energi; att summan av alla enskilda förbrukningar utgör den totala.

Vi är så att säga fångade i ett tankesätt som vi själva har skapat. Vi har skapat oss ett system, med olika kostnadsintäktsanalyser som beslutsgrund, som vi slaviskt underkastar oss. Skall vi bygga ut Perho å eller ej, för och emot. Vad vi däremot inte tänker på är att dessa analyser inte är någon objektiv sanning utan oftast bygger på synneligen subjektiva värderingar. Värderingar som den person eller de personer som gör analyserna har.

Hur kan man ta ställning till miljövärden? Vad kostar en förstörd sjö? På hur lång tid skall nyttan av ett projekt räknas: 5, 10 eller 50 år? Hur kan man värdera något sådant som kostnader för ett svavelutsläpp i termer av försämrad hälsa hos människor osv. Man kan helt enkelt inte värdera det ekonomiskt: det är enbart fråga om en värdering. Trots det är den vetenskapliga apparaturen så fin att uttrycka det att det förfaller som en objektiv sanning. Många gånger så fin att även den mest garvade miljöaktivist faller till föga och ser nödvändigheten av ett beslut, som en nödvändighet som vi själva har skapat.

Det här resonemanget har varit utgångspunkten för vårt motstånd mot bland annat det femte kärnkraftverket. Vi har tillämpat aningen rabulistiska metoder, vilket har som jag redan nämnt upprört en och annan. Detta inte för att vi skulle vilja sara någon utan för att vi vill ha ut vårt budskap. Många gånger stämplas påtryckningsgrupper som ett friskt tecken i debatten, men aningen naiva och idealistiska för man "måste ju se till realiteterna". Men glöm inte då: Vi skapar oss själva dessa realiteter och att skylla på dåliga tider eller konjunkturer är ingenting annat än ansvarsflykt.

Vi vill att väljarna skall kunna påverka i denna fråga.

Likadärligt har partierna klara ställningstaganden mot kärnkraft, när det gäller SFP och de finlandssvenska socialdemokraterna. Är det inte kandidaternas uppgift att försvara partiprogrammen eller skall vi strunta i partidemokratin också.

NEJ

Följande kandidater har klart sagt ut att de motarbetar kärnkraften

Peter Backa
Mikael Broo
Håkan Nordman
Inga Stolpe
Elisabeth Sundell
Marianne Esch
Agneta Stenlund
Stefan Gran
Gun Sndberg
alla SFP
Maj Len Remahl sdp

JA

Kandidater som klart sagt ut att de stöder kärnkraften är följande.

Ralf Porko
Helge Smedjebacka
Ruth Norrgran
alla SFP
Sten Söderström DFFF

VÅGAR INTE SÄGA

Kandidater som inte har några åsikter och som inte vågar ta ställning i så viktiga frågor är då detta skrivs (14.2)

Riksdagsmännen
Ole Norrback
Håkan Malm
Boris Renlund
samt
Rakel Wehkoja
Alice Teir
Göran Beijar
alla sfp
samt socialdemokraterna
Mats Nyby
Ole Holmberg

MJUKHET FRAMOM EGOISM

□ — Nyegoismen dominerar idag på många plan. Den genomsyrar fackföreningsrörelsen, partierna och arbetsgivarföreningen. Man har bara ett heligt mål för ögonen. Vi måste växa, växa, så att det finns mer att dela. Man har inte insett tillväxtpolitikens återvändsgränd.

□ Kim Sirenus, Mittenförbundets nyvalde ordförande, ser ändå ljus på framtiden, en ny ljus-

ning är på kommande. Han tänker t.ex. på den nya fredsrorelsen och alternativrörelserna.

□ — Gemenskapskänslan, samarbetsvilligheten och de mjuka arbetsmetoder som präglar fredsrorelsen och alternativrörelserna visar att det finns vilja och förutsättningar att jobba för ett mjukare samhälle.

— Vi måste komma bort från den gamla svart-vita sätet att se på världen. Vi måste bort från det gruppegoistiska partitaktikerandet. Vi behöver nya och mjukare värderingar i politiken.

Int' är jag naiv'!

Kim medger att någon kan anklaga honom för att låta naiv. Än sen' då, kanske det är just det vi behöver mer av i politiken. I stället för att bara klaga på politiken och partierna har människor gått med i de andra rörelserna därför att de vill påverka samhället och sin närmiljö.

Kanske är det så att man bara har tröttnat på att verka i stora teknokratiska organisationer, fylld med strider och olika schatteringar. Sist och

slutligen jobbar ju partierna idag med ganska kortsiktiga mål.

Sköt dig själv — en onödig filosofi

Vad vill du då konkret ändra på? Hur skall vi få dessa nya värderingar?

Varför inte börja med oss själva, säger Kim. Ta t.ex. konkurrenstänkandet som inympas i oss i skolan, på arbetsplatsen, i reklamen för prylsamhället, ja, t.o.m. i våra organisationer lär vi oss att konkurrera.

— Men det är ju inte så samhället skall byggas upp, utan på samarbete och solidaritet.

Kim säger att nuvarande konkurrensmentalitet — både

människor och grupper emellan — är en fara för demokratin. Hela livsfilosofin präglas ju i många sammanhang av "sköt dig själv och skit i andra".

En vettigare modell är ju att vi t.ex. går samman oberoende av partifärg, livs-åskådning och ställning i samhället och kämpar t.ex. mot kärnkraft och kärnvapen och för livet.

Föräldrad utbildning

— Men det är inte tillräckligt med att ändra oss själva; vi måste också ändra på de institutioner som ändrar oss. T.ex. skolväsendet och högskolutbildningen, forskningen.

En amerikansk forskare har träffande karakteriserat utbildningen som "ett sätt att orientera sig i framtiden, genom att titta i backspegeln". Dagens utbildning baserar sig på värderingar, som dominerade samhället för tiotals år sedan. Det är alltså på gammal gröt, som dagens generation skall försöka bygga framtidens samhälle.

Kim anser att praktexemplen på detta är den omdiskuterade examensformen vid våra högskolor — rötutbildningen — som den så träffande har kallats. Den favoriserar ju snäva block i en situation då vi framförallt skulle behöva tvärvetenskaplighet.

— Jag vill också framhäva att inte enbart ett nytt tänkesätt är nog. Det gäller att också handla lokalt. En av de viktigaste diskussionerna handlar om hur vi skall få en bättre, fungerande demokrati. Den nuvarande parlamentariska demokratin ger inte människorna direkta möjligheter att påverka besluten om den egna närmiljön. Det enorma informationsflödet gör det också svårt att ta ställning till olika frågor. Man ser allt i svart — vitt, ja eller nej-lösningar.

Kim anser därför att de gröna grupperna måste engagera sig mera i den s.k. dagspolitiken, kommunalpolitiken. Det räcker inte enbart med resolutioner och ställningstaganden.

— Vi måste engagera oss för större kommunal självbestämmanderätt och för en större spridning av beslutsfattandet på kommunal nivå. Bäst fungerar när demokratin om folk går samman och engagerar sig för en bättre miljö i sin stadsdel, by etc.

Det är också viktigt ur den gröna rörelsens synvinkel att gå in och påverka den kommunala planeringen. Ta bara frågor som har stora enheter man bygger; är det rätt att lägga dyrbar odlingsareal under asfalt; skall vi satsa på kärnkraft eller alternativa energikällor; skall vi centralisera allt i kommunen etc.

Kim och hans

förbund vill ha:

Med dessa några exempel, som ingalunda är heltäckande, vill Kim visa på hur enormt viktigt det skulle vara att få till stånd ett nytänkande i den praktiska politiken och hur viktigt det är att man engagerar sig i dem.

— Ett djupare engagemang i dessa frågor är det enda sättet att nå vidare på Mittenförbundets gamla kungstanke om fungerande lokalsamhällen.

Alternativ 3 en början

Freden är ett annat tema som står den nyvalde förbundsordföranden varmt om

hjärtat. Den går i dagens läge före allt annat. Ty som Tage Danielsson kanske litet förvrängt av red säger: skit i alla ismer, ty kan vi inte först bygga freden så kommer ingenting efter detta. Fredsarbetet går hand i hand med kravet på mjukare värderingar i samhället.

Avslutningsvis framhåller Kim Sirenus att det viktiga, när det gäller valet och det framtida samhället, är att luckra upp blockbildningen och skapa samarbete mellan människor, som är villiga att föra fram det mjuka alternativet i politiken. Alternativ 3 är en bra början att bygga på, säger Kim.

Faktaruta

Mittenförbundet:

- partipolitiskt obunden, student- och skolelevsorganisation
- grundat 1971
- förbundet arbetar för ett samhälle i ekologisk balans, för lokalsamhällen.
- tog redan i början av 1970 talet avstånd från kärnkraften
- vill införa mjuka värderingar i samhällspolitiken
- ordförande: Kim Sirenus
- generalsekr. Irina Losinkij Kovanko
- Kansli Bulevarden 7, tel: 90-602541
- lokalavdelningar i de flesta högskolorna, samt skolelevsverksamhet.
- observatör i Nordiska centerungdomens förbund (NCF)

En olikänkandes inlägg

What did you learn at school today?

Hejsan dumsnuttar, dissekerare. Håller ni fortfarande på med empiriskt vetenskapliga begrepp? Klämmer ni fortfarande livet av allt, som trots allt ännu litet liv har? Hr ni kanske suttit från grundskolans

första klass och bibringat er den döda materiens lagbundenhet, som ni applicerar på områden, som en sunt tänkande människa måste uppfatta som liv — i allra högsta grad — som t.ex. biologi, medicin och jordbruk.

Varför undersöker ni inte själva livet, utan enbart livsyttringar? Utesluter ni fortfarande en del fakta, för att få era metoder empiriska?

— Hur är det riktigt med greppet på forskningen?

I grundskolans fjärde klass lär man eleverna, att jorden är en död planet som svävar i tomma rymden — Är det faktiskt så?

— Nej, det är ju precis tvärtom!

Ekonomistuderanden, varför inte redan idag, göra slag i saken. Vad då? Börja med att ur ert vokabulär skala bort sådana — om människan nedsättande ord, som produktionsfaktor (människan) och arbetskraft.

Och efter alla studier då?

— Hur är det med era personliga målsättningar? Kommer ni att göra en verklig insats för människorna och framtiden, medn tanke på alla problem som hopar sig. Eller skall ni börja med egocentriskt dilettantgöra när ni blir — färdiga, som man brukar säga.

Släng ordet färdig i roskisen, ingen blir någonsin färdig. Bästa studeranden: bana väg för ett paradigmskifte, som är på kommande. Då människan i vid bemärkelse kan lyftas fram som den fysiska, själsliga och andliga varelse hon är. Ta detta som utgångspunkt och beakta denna treenighet och därmed sammanhängande skilda lagbundenheter.

En viktig utmaning i dagens akademiska värld är att få fram forskningsinstitutioner, där man studerar LIVET.

Till sist ett gott råd, läs Rudolf Steiners bok, "Johdatus ihmisten ja maailman henkiseen tiedostamiseen". Med ett förord av prof. Reijo Wilenius. (Tammi).

René Berg, 36 år, trädgårdsmästare från Lovisa.

Freden ett måste

□ Freden är den viktigaste arbetsuppgiften av alla. Nästa världskrig kommer inte att få något nummer. Det kommer inte att finnas någon överlevande, som kan ge det ett nummer.

□ Var och en kan göra en insats för freden. Det handlar inte enbart om nedrustning och kärnvapen. Det handlar minst lika mycket om att före-

bygga. Det gäller att skapa större rättvisa mellan olika länder, folk. Det gäller att skapa internationell förståelse. Det gäller att få bukt med världssvälten.

□ För Peter Backa är freden en hjärtesak. Han är den första SFP:aren, som blev medlem i Världsfredsrådet, World Peace Council.

Tag kontakt med Alternativ 3!

Peter Backa 967/44238
Erik Häggman 961/222410
H:fors 90/602541

Ansvarig redaktör:
Erik Häggman

Tryckt hos
Ab Österbottningen
1983

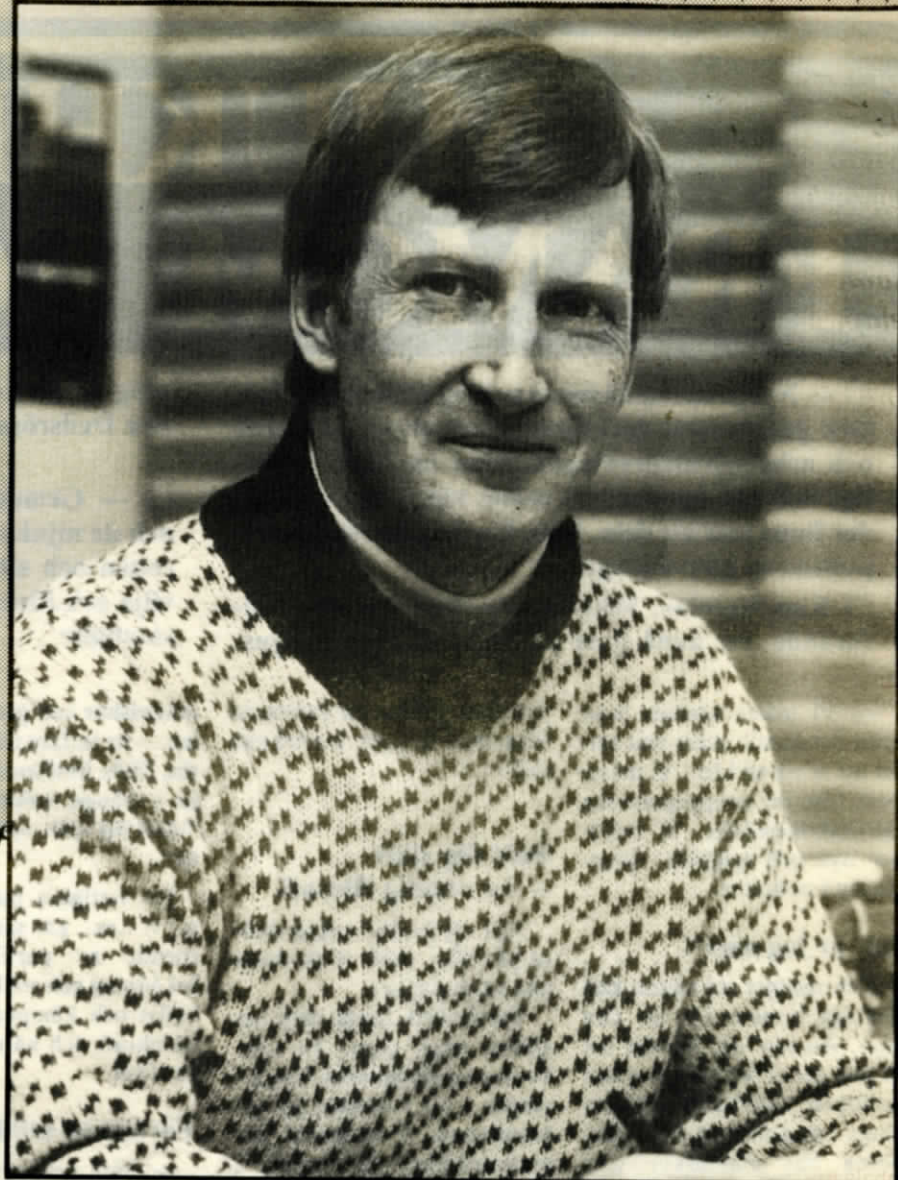
SOLIDARITET MED

Samhörighetskänslan, solidariteten, måste snarast ges en djupare innebörd där solidariteten med de fattiga länderna rymms med också i våra avtalsförhandlingar.

Så säger prof. U. B. Lindström i den här intervjun. "UB", som han populärt kallas, är bl.a. ordförande för Nylands Svenska Lantbrukssällskap. I sitt yrkesutförande arbetar han med husdjursforskning vid Helsingfors Universitet.

UB är en ofta förekommande nytänkare och eldsjäl i huvudstadsregionens tidningar. Nu senast har han figurerat som en av dem som gett de gröna vallistorna i Helsingfors sitt stöd, dock utan att själv kandidera.

FRAMTIDEN

Framtidsfrågorna är livsviktiga frågor, säger UB. Inga partier har i Helsingfors ställt upp kandidater som klart tagit ställning i väsentliga framtidsfrågor. Därför är det här initiativet kanske ett av de bästa sätten att stimulera valdebatten i de här frågorna. Målet är nämligen att skapa debatt, inte att splittra. Meningen är inte att grunda något nytt småparti.

Omvärdera arbetet slopa avtalsruljansen

Solidaritet med svaga grupper inom och utom Finland vill UB ställa främst. Detta gäller t.ex. de arbetslösa och ansträngningarna att hitta en bestående lösning på det problemet. Det nuvarande systemet innebär ett resursslöseri av stora mått. Det sätt man försöker lösa problemen på, genom förhandlingar om löneförhöjningar mellan arbetstagare och arbetsgivare, leder ingen vart — annat än till ytterligare befästande av situationen. Kakan vi har att

dela är helt enkelt för liten, och kan inte ge alla arbete om vi inte t.ex. går in för nedskärningar av arbetstiden, säger UB.

— Automationen ser dessutom ut att ytterligare kunna förvärra situationen. Vi bör försöka med nya värderingar! T.ex. kunde fritiden värderas högre än de materiella nyttigheterna. Det har vi säkert råd med. Vi kunde ta bort 10 % av arbetstiden och lönen och alltså åstadkomma 10 % mera fritid.

Skatt på arbetskraft? Vansinnigt!

UB anser att man kan göra en hel del lagstiftningsvägen. T.ex. beskattning av arbetskraft är vansinnig. Det skulle finnas skäl att minska på den för att gynna mer arbetskraftsintensiv verksamhet. I stället skulle beskattningen av energislösande, resursslösande och miljöförstörande verksamhet vara av nöden. Be-

skattningen bör utformas så att den gynnar sparande.

— Den nya teknologin, speciellt informationsteknologin, tenderar leda in samhället i vissa bestämda banor utan att människan synes ha möjlighet att påverka trenden.

I framtiden borde man samsas tillsammans på arbetsplatserna begrundat på tacksamhet, nymodigheter, irnan man tar dem i bruk. Arbetsplatsdemokratin kan på den här punkten ges ett nytt och viktigt inslag. Den nya informationstekniken, rätt använd, är inte bara till ondo utan kan väl vara människans tjänare. Det finns t.ex. hopp om att den skulle kunna gynna utvecklandet av lokalt förankrad produktion.

Resurserna räcker inte till!

Den andra sidan av solidaritetsperspektivet gäller, enligt UB de fattiga länderna. Kopplingen till deras situation är rätt ensidig. Fattiga här har det många gånger bättre än fattiga i u-länderna. Löneförhandlingarna i Finland, bara ägnade att hålla igång tillväxtnurran, är på många sätt ett hån mot u-ländernas fattiga.

— Vi behöver en ny moral, ett nytt sinne för propositioner. Vi har redan nått välstånd — sett i världsperspektiv — alltså ingen idé att fortsätta vår välbefindensökning på den fattiga världens bekostnad. Vi måste inse att handlingsutrymmet är begränsat, att världens resurser inte räcker till att ge alla hur hög materiell levnadsstandard som helst, säger UB.

Det är den internationella handelns sätt att fungera, säger UB, som är orsaken till att u-länderna fortfarande stannar på stället eller t.o.m. får det sämre ställt.

— I långa tider har man ju talat sig varm för ökning av den internationella frihandeln. Hade den fungerat skulle u-länderna säkerligen för länge sedan fått det bättre. Som det är nu exporterar u-länderna råvaror och lågförädlade produkter till i-länderna. I utbyte får de allt

dyrare maskiner och konsumtionsprodukter. I-landsekonomierna har gjort sig en marknad för avkastning av konsumtionsvaror i u-länderna till allt dyrare priser. I-länderna har dessutom gjort sig beroende av råvaror utifrån t.ex. energi.

För att bättra på förhållandet finns det enligt UB skäl att hos oss minska på beroendet av utlandet och inleda sund handel på bilateral bas med u-länder. Ett system som skulle vara till glädje för båda. Viktigt skulle vara att ingå långsiktiga avtal med sina handelspartners i det här fallet.

Frihandeln ingen lösning

Hur beroende skall vi göra oss av den s.k. frihandeln. Hur sanningsenliga är axiomen om behovet av ökad export i all oändlighet, frågar UB.

Export kräver t.ex. import av energi. Exportandelens ökning av ekonomin gör oss mera sårbara för fluktuationer på världsmarknaden. Vi har ingen kontroll över priserna där. Det kan vara farligt att satsa ensidigt på endast en sektor av samhällsverksamheten. T.ex. cellulosa och papper kommer säkerligen att ha en viktig funktion även i framtiden men vi får inte grunda vårt välbefind på dessa. Vi måste producera mera för hemmamarknaden och för våra egna behov. T.ex. bör vi utnyttja våra skogar i högre grad för att täcka vårt energibehov. Ved kan dessutom användas till annat än papper och energi.

Ökningen av frihandeln gagnar egentligen mest bara de stora multinationella företagen. Ökning av frihandeln

innebär egentligen endast det att man ger dessa större rörelsefrihet och mera makt. Deras intressen är framförallt inte u-ländernas, de producerar inte för u-ländernas behov utan för vad de har know-how för.

I det här perspektivet kan kanske nyprotektionismen ses som något positivt. Vi behöver t.ex. skyddstullar i högre grad. Det finns skäl att granska importen, inte vara exporten, för att begränsa inflödet av onödigt resursslösande krams-krams.

Dagens miljövård ytlig

Miljö och resursfrågorna är en viktig dimension i UB:s tänkande. Miljövården idag antar alltför ytliga proportioner. Omsorgen om miljön kräver betydligt större djup än vad som är fallet idag. Den borde framförallt gälla alla industriella processer och alla jordbruksprocesser förutom reningen av tätorternas avfall, hushållsavfall.

Vi bör ge akt på energiåtgången. I produktionen skulle det därför vara viktigt att mer basera produktionsresultatet på energiutbytet jämfört med energi-insatsen. Vi bör framförallt vara uppmärksamma på beroendet av utifrån inköpta produktionsinsatser, såsom framförallt fossila energiresurser. Viktigt är också att ge akt på kvalitet, miljörenhet etc.

Detsamma gäller jordbruket. Det är ingen mening i att gödsla, bespruta, meknisera mer än nödvändigt. Det går inte så fruktansvärt snabbt att förändra jordbruket som många tror. Men t.ex. beroendet av energi utifrån har ökat, ensidigheten likaså. Dessa torde man kunna göra något åt. De biologiska metoderna är dock fortfarande på ett experimentellt stadium, så

ett fullständigt biologiskt jordbruk får vi nog vänta länge på, men mycket kan redan nu göras.

Skattepolitiken ett instrument

Den skattepolitiska vägen nämndes redan som en möjlighet för att befrämja användningen av inhemska energimedel, befrämja sparande, befrämja arbetskraftsintensiv industri i stället för den som är beroende av kärnkraft.

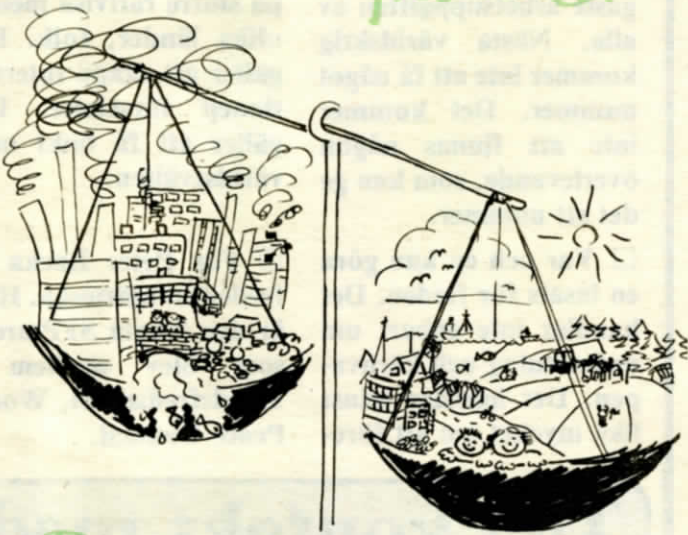
Lagstiftningsvägen finns det också möjlighet att främja kvaliteten på produkterna. Hållbarare produkter kunde t.ex. belönas med lägre skatt. Man kunde också tänka sig en lagstiftning som tar hänsyn till vad produkten är gjord av. varifrån råmaterialet, energin etc kommer, säger UB.

Ta i bruk folkomröstningar

Opolitiskheten talar alla om nu för tiden. Men är det egentligen kanske så att folk bara är opolitiska i den mening som politikerna menar? Folk har i själva verket kanske blivit mer intresserade av att själva försöka göra något för att förbättra sin egen närmiljö, arbetsmiljö, barndagvård etc när politiker inte klarar av att lösa problemen.

Många politiker har också helt enkelt blivit rädda när de sett saken glida ur deras händer. Ett slags självdecentralisering pågår just nu. Folk borde i högre grad få bestämma i sina egna angelägenheter. Man kunde allvarligt överväga att ta i bruk folkomröstningar. Medborgarna borde mera medverka i planeringen av samhället och sin näromgivning säger UB till slut. Viljan finns.

Det gäller din framtid.

Du avgör den nu!

□ **Modern elektronik kan ge helt nya möjligheter att klara en märkbar ökning av elanvändningen utan nya storkraftverk. Metoden kallas Load Management och är egentligen, som goda idéer i allmänhet, generande enkel. Den innebär kort att man samordnar in- och urkoppling av vissa elapparater, utan att det medför några större olägenheter för konsumenten, skriver ing. Paul Håkans i vidstående artikel.**

Håkans är aktiv motståndare till kärnkraften och ordförande för EAK i Vasa.

Av regeringens energipolitiska redogörelse till riksdagen (1) framgår att den tillgängliga topeffekten för elproduktion i Finland var ca 10700 MW i början av 1982. Samtidigt var toppbelastningen på elnätet ca 7100 MW, vilket med beaktande av reservkraften skulle ha förutsatt en tillgänglig topeffekt på ca 8500 MW. Överskottet var alltså ca 2200 MW, vilket motsvarar den sammanlagda effekten hos landets alla kärnkraftverk (2).

Överkapaciteten brukar ibland anges i procent, som ca 30, vilket i så fall betyder den outnyttjade delen av topeffekten i förhållande till nätets toppbelastning, inklusive reservkraften.

Av detta kan man lätt få intrycket att vi lever rätt nära taket för vår produktionskapacitet, och mannen eller kvinnan på gatan undrar kanske något oroligt om elektriciteten skall räcka till utan nya storkraftverk. 30 procent låter ju inte särskilt mycket.

Utnyttjandegrad

En annan utgångspunkt vore att i stället se till den använda mängden elenergi i förhållande till den mängd som totalt kunde produceras i landets samtliga kraftverk. Förhållandet brukar kallas utnyttjandegrad, och ligger för närvarande i trakten av 50 procent (enligt (4) är utnyttjandegraden under 50 procent).

Om man tillämpar samma räknasätt som för överkapaciteten i fallet med topeffekten, har vi alltså en produktionskapacitet som med ca 100 procent överstiger elförbrukningen. Då låter det genast bättre. Vi kunde alltså teoretiskt fördubbla vår elförbrukning utan att bygga ett enda nytt kraftverk.

Tar man dessutom hänsyn till den ökning av kapaciteten som kommer att inträffa under de närmaste 10 åren, kraftverk under byggnad och planerade kraftverk utom even-

tuella nya kondenskraftverk, beräknas (enligt 1) ge ca 1300 MW fram till början av 1990-talet, blir utrymmet för en konsumtionsökning ännu större.

Styråtgärder

Men detta resonemang har en hake. Det skulle förutsätta en jämn elförbrukning utan stora dygns- och årsvariationer. Det finns alltså ett betydande utrymme för ökning av elanvändningen inom nuvarande (och planerade) ramar, om förbrukningsökningen (eller en större del av elanvändningen i största allmänhet) kan styras till sådana tider då elnätets belastning är låg.

En sådan styråtgärd, även om den inte är särskilt kraftfull, är det nuvarande dubbeltariffsystemet med lägre förbrukningsavgift (s.k. nattström) under den del av dygnet då belastningen är låg. Den lägre förbrukningstaxan utnyttjas i första hand för ackumulerande elvärme, men all elenergi som förbrukas under

nattperioden (normalt kl 22—06) erhålls givetvis till det lägre priset.

Mera avancerande system för styrning av elanvändningen kommer dock snart att finnas tillgängliga. Med modern teknik kan man på olika sätt åstadkomma en utjämning av förbrukningstopparna inom elanvändningen, vilket i sista hand leder till höjd utnyttjandegrad och minskat behov av utbyggnad i produktionsledet.

Metoderna brukar på fackspråk kallas Load Management, som på svenska ungefär betyder belastningsstyrning. Egentligen är idéerna inte särskilt färska. Kommerciella system har funnits tillgängliga i ca 35 år, men det är först nu som systemen kan göras verkligt kraftfulla och effektiva med hjälp av modern elektronik.

Frivillig styrning

Genom att utnyttja eltarifferna som styrmedel kan man uppnå en frivillig styrning av

förbrukningen från perioder med toppbelastning mot perioder med lägre belastning. För att styrningen skall bli tillräckligt effektiv krävs kraftigt differentierade förbrukningsavgifter och god kännedom om belastningsvariationerna.

I framtiden kan man tänka sig system där förbrukningsavgiften direkt bestäms av belastningssituationen, och principen kunde t.ex. vara att förbrukningstaxan i en given belastningssituation skall motsvara kostnaderna för produktion av ytterligare en kWh elenergi.

Detta kräver en helt ny typ av elmätare hos konsumenterna. Mätarna skall kunna registrera såväl konsumentens momentana effekttuttag som elförbrukningen. Mätaren står i förbindelse med en centraldator (förbindelsen kan ske via elnätet), där förbrukningsavgifterna ackumuleras för att så småningom bilda underlag för faktureringen.

Ett sådant system skulle åstadkomma en frivillig styr-

ning av förbrukningen, som hos konsumenten kunde skötas manuellt eller automatiskt. Elapparatur med hög effekt, t.ex. frysar, kylskåp, varmvattenberedare, värmeelement, tvättmaskin och bastuugn, kan bortkopplas (eller åtminstone inte inkopplas samtidigt) under de relativt korta perioder då toppbelastning råder, utan att det medför någon olägenhet hos konsumenten. I regel är det ändå fråga om apparatur som är tids- eller termostatsstyrda, och därför ändå kopplas bort under vissa perioder.

Systemet innebär bara en medveten styrning av inkopplingsperioderna i stället för den slumpmässiga styrning som åstadkoms i varje enskild apparat oberoende av alla andra apparater. Om skillnaden mellan högsta och lägsta förbrukningsavgift t.ex. skulle vara en faktor 10 (t.ex. 1 mk/kWh), skulle de flesta konsumenter rätt snabbt inse nyttan av en sådan styrning.

Central styrning

En ännu kraftigare styrning kan uppnås om styrningen görs centralt i stället för individuellt i konsumentledet. Existerande system av den typen använder sig av fasta styrprogram som sköter ur- och inkoppling vid bestämda tidpunkter. Programmen kan förbättras genom större tidsupplösning, men detta kräver mycket god kännedom om belastningsvariationerna.

Framtidens system kan utformas så, att styrningen görs av en dator som kontinuerligt matas med uppgifter om belastningssituationen. Under perioder med toppbelastning fränkopplas t.ex. elvärmen i direkt elvärmade hus för att inkopplas på nytt när belastningen sjunker. En närmare beskrivning av ett sådant system i provdrift finns i (7).

Utgjämning

Load Management kan snabbt visa sig vara ett alternativ till utbyggnad av produktionskapaciteten. Enligt (4) och (5) bedöms systemet t.o.m. kunna eliminera behovet av ett nytt storkraftverk. För elproducenten möjliggör systemet högre utnyttjandegrad och därmed lägre kostnader per producerad enhet elenergi.

För instrumenttillverkarna skulle det innebära sysselsättning p.g.a. att elmätarna måste bytas ut, och en marknad för olika styrutrustningar skulle uppstå. För elverkens del skulle en belastningsutjämning kunna medföra minskat behov av nätutbyggnad och -förstärkning. Utjämningen kunde också medverka till att göra dygnsregleringen av små vattenkraftverk mindre lönsam än vad den är i dag.

Konsumenten skulle kunna räkna med mindre stegring, eller i vissa fall t.o.m. en minskning av kostnaderna för el, utan att egentligen märka några olägenheter av systemet. Här verkar det alltså som om alla skulle kunna dra åt samma håll. För de som är kritiskt inställda till ett nytt storkraftverk i allmänhet — och till ett kärnkraftverk i synnerhet — innebär Load Management ett nytt och mycket tungt vägande argument i diskussionerna.

Källor:

- (1) Regeringens energipolitiska redogörelse till riksdagen den 17 november 1982
- (2) EAK: Kannanotto hallituksen energiapolitiiseen selonteoon eduskunnalle 17.11.82.
- (3) Energiatilastot 1980
- (4) Ingenjörsnytt 45/1982
- (5) Forum för ekonomi och teknik 13/1982
- (6) Energimagasinet 5/1982
- (7) Energimagasinet 6/1982

Släpp fram solen i energipolitiken, det finns ljusare framtidsalternativ än storkraftverk. Bilden: EAK:s grundande möte i Vasa. Foto: Mikael Herrgård.

Alternativ 3:s sätt att ställa alla kandidater mot vägen i kärnkraftsfrågan väckte en hel del reaktioner bland kandidater och deras valarbetare. Utan att yppa källan skall vi redogöra för dem.

Svingar i valdebatten

— Vad tänkte man sig om valarbetare tänkte på, som sade att hennes kandidat nog är mot kärnkraft. Men, han kan inte gå ut aktivt i debatten då hans valfinansierare är för kärnkraft. De står för 40.000,- av hans medel. Männe valarbetaren tänkte sig att kandidaten efter detta påstående skulle ha fria händer i riksdagshuset? Knappt.

I Alternativ 3 är man rädd för just denna utveckling, när det är pengarna som styr den praktiska politiken och inte väljarnas åsikter.

Söderström och kärnkraft

Sten Söderströms valarbetare, i sin tur, anser att vi behöver civil användning av kärnkraft för att kunna nedrusta. Hur det skall gå till frågar sig många? Den frågan har man också funnit svar på inom den kretsen.

Man stoppar det kärnmaterial som finns i kärnvapenspetsarna i kraftverken. Enkelt ??? Nej, ty för att det skall vara tekniskt möjligt behövs det s.k. breederreaktorer. Problemet är bara det att dessa reaktorer spy ut ännu mer och ännu högreaktiva avfall. Resultatet blir alltså ännu mer material för t.ex. material för kärnvapen i världen. Så att särskilt fredsvänligt är inte energipolitiken som Söderström säger sig föra. Och sannerligen ingen lösning på avfallsp Problemen.

Alternativ 3 hävdar att ett konsek-

vent handlande för freden också kräver ett nej till kärnkraften.

Experter lurar riksdagen?

Vad tänkte man i sin tur Jutta Z, riks-

gruppen i valdebattens svingar. Särskilt socialdemokraterna och kokoomus har lovat höja pensionerna och skapa ett paradiset åt pensionärerna. Samtidigt vill man minska skattetrycket. Nåja alltid är det lätt att lova så länge man inte behöver berätta hur

det skall finansieras.

Mjölmaskiner och kärnkraft

Ruth Norrgran, jordbrukarhustru från Korsholm och riksdagskandidat, var i Vbl orolig för att mjölmaskinen skall stanna om vi inte får ett femte kärnkraftverk. Enligt initierade uppgifter skall nu miljörelsen och alternativ 3 bygga ett privatkraftverk åt henne med alternativa

SVINGAR I DEBATTEN

källor för att hon skall vara trygg. I värsta fall har man lovat handgriplig hjälp vid mjölkningen.

Sorsa, ny Ahti K?

— Alternativ 3 noterar också att Ahti Karjalainen har fått en värdig efterträdare i statsminister Kalvi Sorsa. Ni vet han som alltid skrämdes med det utrikespolitiska spöket... Härömsistens sa Sorsa nämligen att valet får visa om folket stöder Koivistos utrikespolitik, litet tidigare hade han försökt skrämma folket med att Karjalainen blir borgarnas statsministerkandidat. Att han inte kan lämna mannen i fred... Men Sorsa har svårt att hitta lämpliga valtematan. Nu gick det till råga på allt helt uppåt halsen för honom när det gällde SDP:s valslogan, de har samma som kokoomus. Ett sannerligen avslöjande faktum.

Makten åt folket

På tal om valslogans. Hur mycket skall man undervärdera väljarna. SDP och Kokoomus säger att makten i landet tillkommer folket. Javisst så står det i grundlagen. Nu väntar vi bara på få veta vem som har ifrågasatt det, eftersom de två största partierna måste för fram en självklarhet.

Lag och ordning

När miljövårdarna agerade i Kojärvi, var det en hel del insändarskribenter på Högerkanten som efterlyste lag och ordning. Särskilt flitig var Age Ahnger från Karleby, han som också kallar kärnkraftsmotståndarna för terrorister.

Nu väntar vi bara att han skall efterlysa lag och ordning i Jakobstad sedan Stadshotellens direktörer i maskopi med någon av kommunens toppar trotsade länsstyrelsens beslut och rev det Fontellska huset.

De förlegade partierna

— Det sägs att dagens människor — speciellt ungdomen — är passiv. Många anser att det inte alls lönar sig att aktivera sig, eller att försöka bryta passiviteten. Enligt samma människor är den politiska debatten dödstråkig, just för att den är så passiv. Men debatt är en känsla. Man kan strunta i påståendena om passivitet och gå ut med slagordet: Personligen är jag inte passiv. För det är ju på det här sättet: aktiv blir debatten först när så många som möjligt deltar.

Det säger Peter Backa, 32-årig jordbrukare och socio-
nom från Pensala, Oravais.
Peter som efter ett aktivt ung-
domspolitiserande i tio år tog
en paus — som han själv sä-
ger — för att filosofera kring
de större frågorna.

Nu är han tillbaka i ramp-
ljuset som riksdagskandidat
och Alternativ-3-aktivist.
Något av de gamla tagen
finns kvar från det ofta hän-
synslösa spel, som yngre poli-
tiker alltför ofta sysslar med.

Men det är inte den takti-
ken och arbetsmetoden Peter
Backa nu vill företräda, han
vill föra in något så ovanligt
so ideologi i kampanjen.

Enligt Peter har politiken
blivit teknokratiskt besluts-
fattande i en allt hetsigare
takt. Ingen hinner längre fun-
dera på grunderna för be-
slutsfattandet.

— De politiska partierna
har överlevt sig själv, ställnin-
garna är förlegade. Motsats-
förhållandena är chimärer
som livas upp till val, när man
behöver stridsfrågor för att
pressa den trogna valboska-
pen till valurnorna.

Dags att diskutera något vettigt

Var står du då själv, som
kritiserar systemet såhär hårt,
men ändå ställer upp i valet
för ett parti?

— Jag tror på partierna,
men inte i nuvarande form.
Det jag vill med den här kam-
panjen är att tvinga fram en
diskussion om målsättningar-
na för det vi håller på med,
om vart vår politik leder och
vad vi kan göra för att för-
rändra, förbättra världen.
Det handlar alltså om att job-
ba inom systemet och bryta
ner det inifrån.

SÅ DU VÄGRAR ALLT- SÅ UNDERKASTA DIG PARTIDISCIPLINEN? ATT FÖLJA VALPROGRAM- MET?

Jag läser inte valprogrammet
som någon bibel, — det är
knappast ens en vattendelare.
Som systemet idag fungerar
är programmen så allmänt
hållna att man knappast ens
kan bryta mot dem. Alterna-
tivlösheten är absurd, allt är
en enda möjlighet, ingenting
är uteslutande. Det är inte ba-
ra Svenska folkpartiet som
fungerar såhär, detta är en
allmänt utbredd sjukdom.

Positiv tro...

kollektivt och nå resultat.

Lisbeth Saxberg berättar
att hon sett prov på dylikt i
sitt arbete, främst då ungdom
sluter upp kring ett konkret
projekt. Det kan gälla en ung-
domsföreningslokal och dess
framtida öde, eller en kon-
sert. Hon erinrar sig att ung-
domar i Närpes slutit upp, så
mellanölsfrågan diskuterats.

På sätt och vis måste man
beundra Vennamos, Ehrn-
rooths och Almgrens partier:
De vågar ända ta klar ställ-
ning. Men också bland dem
sneglar man åt sidorna mot si-
na små, men säkra stödgrup-
per, som gillar det slaget av
extrema åsikter. De här par-
tierna kan lyckligtvis aldrig
växa och få någon egentligt
inflytande. Man kan också
kritisera många protestpartier
för deras brist på helhetssyn.

Och helhetssyn, det krävs
av ett parti. När populismen
flödar — och det gör den i al-
la partier — så är det lätt att
få till stånd klara ställningsta-
ganden. Men enbart i ytliga
frågor, ingen vill ta ställning
till de större frågorna.

Höger — vänster?

I höstas förekom det en
kort debatt om huruvida du
är vänster- eller högerman?
Hur är det egentligen med den
frågan?

— Typexempel på en förle-
gad fråga. Det är idag lika
ointressant att diskutera hö-
ger — vänster, som att disku-
tera mössorna och hattarnas
partier från konung Gustavs
tid.

När varken vänster-, höger-
eller mittenpartierna tar klar
ställning i de viktiga
frågorna, är den här frågan
irrelevant. Det som borde dis-
kuteras — teknologins ut-
veckling, energianvändning-
en, näringslivet, uppbyggnad,
människorelationer etc. —
diskuteras inte.

Peter anser att när partier-
na vågar ha åsikter i de här
frågorna, då inleds antagligen
en omfördelning av partier-
nas stöd bland folket. Nu
samlas ju alla i mitten med en
dunkel miljöprofilering.

Den mjuka politikern

Peter talar mycket om
mjukhet, när han lägger ut
texten. Hur mjuk får, skall en
politiker vara?

— Politikerna borde vara
betydligt mjukare än i dag.
Ödmjukare för sina väljare.
Politikerna uppfattar sig all-
tför mycket som självklara le-
dare (invalida). "Idealtillstän-
det" är ju t.ex. att en riks-
dagsman väljs in av en all-
mänhet som tycker lika. Då
är allt väl. Men byter väljarna
åsiikt borde ju deras represen-
tant dra konsekvenserna och
acceptera avgång.

Nu är det helt tvärtom.
Riksdagsmännen ändrar bara
åsiikt efter att först noggrant
ha läst gallupresultaten, och
sitter. De är oftast sjukligt
misstänksamma mot alla ut-
manare som kan ta "deras"
röster.

Peter tycker det är viktigt
att politikerna har en ärlig
övertygelse, en ideologisk
övertygelse.

— Ta det här med mutor
och annat som förekommit.
Det är en följd av att man
saknar ideologiska ideal. Här
kan jag säga som alla andra,
det är sådant jag är emot.

Medveten om att det här
låter fanatiskt påpekar Peter
att man måste skilja mellan
två ting: att kompromissa och
att sälja sin ideologi. Det är
en sak att kompromissa inför
ett konkret beslut: om det
bästa inte går att genomföra,
måste man ta det nästbästa.

Viktigast är att hålla fast
vid sin ståndpunkt, och att inte
släppa det man kämpar
för. Men man måste också ac-
ceptera ett nederlag. Det
måste väljarna också accepte-
ra.

Österbottningar och framtidsfrågorna

PÅ SFP-håll har man an-
tytt att din kampanj inte kan
ha nån framgång i den här
landsändan — att österbott-
ningar inte är intresserade av
dylika frågor? Har du inga
konkreta vallöften?

Det är ont förtal om öster-
bottningarna.. Visst är vi väl
intresserade av framtidens
frågor. Jag kommer att ge
vallöften som jag till 100 %
arbetar för, så långt min makt
räcker. Den som påstår att
framtidsfrågorna inte är
konkreta, har fel. Visst är de-
centralisering t.ex. viktig för
Österbotten, när det gäller
t.ex. förhållandet till Syd-
Finland, försöken att hålla
landsbygden levande, satsning-
en på jordbruket.

Nytt grepp i lantbrukspolitiken

Vi borde verkligen få in nya
grepp i jordbrukspolitiken.
Hittills har krafterna gått åt
till att kämpa mot en tekno-
kratisk vänster om priser, ac-
ciser, m.m. Nu, när lantbru-
ket går dåligt och centralise-
ringen stärks, borde vi
påverka folk till en annan syn

på lantbruket. Det är trots allt
en bra miljövarsresurs när
det finns människor som jobbar
med jorden. Man får inte hel-
ler glömma den sysselsättande
effekt jordbruket har.

Det nya greppet skulle ut-
mynna i en målsättning: Nu
får lantbruket inte längre
minska. Det aktualiserar be-
hovet att något slag av ramlag
där statsmakten fastslår t.ex.
att lämpliga socialpolitiska
metoder används. Metoderna
ska variera efter behov — det
är inte alltid en lönefråga.
Man borde överhuvudtaget
slippa den konstlade uppdel-
ningen av inkomster som
ändå inte går att jämföra med
vanliga löntagare. Det kon-
kreta stödet kan bestå av
läkarvård, rätt till semester,
stöd för samarbete.

— Slutligen får vi inte
glömma vilken enorm bety-
delse jordbruket har i vårt
land, i en hel värld full av
svältande människor. Folk
kan spara besin, utan att lida
nöd, men inte mjölk.

I dagens krisvärld är det
viktigt att alla länder är själv-
försörjande på livsmedel.
Också Finland.

Ärliga frågor Ärliga svar

Vad blir då din prognos —
vad händer i riksdagsvalet och
därefter?

Egentligen är jag inte inspi-
rerad av att spekulera i parti-
ernas styrkeförhållanden
och eventuella förskjutnin-
gar. Det blir inga stora änd-
ringar i mandat och de inne-
bär ändå inget nytt i riksdag-
en. Åtminstone ännu.

Det väsentligaste sker på
annat håll, inom de alternati-
va rörelserna, som har sluppit
de sista resterna av ödmjuk
högaktning för politikernas
undvikande svar. Nu ställer vi
enkla frågor och väntar ärliga
svar från politikerna. Nu be-
ror det på hur mycket vi kan
få maktapparaten att blotta
sig. Det beror på hur mycket
opinionen stöder vårt sökande
efter dessa ärliga svar —
som alla kandidater borde va-
ra beredda att ge.

Det viktigaste är inte vilka
partier som har majoriteten i
riksdagen, utan det vad de
enskilda riksdagsmännen har
för åsikter i de stora livsavgö-
rande frågorna. Och hur de
följer sin övertygelse...

plats. Istället för att betala ar-
betslöshetsunderstöd ger man
enligt denna metod stödet åt
arbetsgivaren.

Man stärker ungdomars
självförtroende om man på en
arbetsplats ger möjlighet till
ett visst jobb, som en ung
människa kanske är utbildad
för. Risken för att en ung
människa skall förlora tron
på sig själv minimeras, om

□ Det är svårt att skriva, uttala sig om jämställd-
heten mellan könen nuförtiden. Feminismen är
inte ny och spännande längre — vänd på bladet.
Eller så har kvinnokämparna fastnat i sin fälla
och gjort kvinnosaken enkelspårig. Och det är
klart; egentligen hör väl kvinnokamp endast radi-
kaler, kommunister och poängplockare till?

□ Vad har kvinnan att beklaga sig över i dagens
finländska samhälle? Hon har ju p-pillet (må va-
ra att folk påstås ha dött av dess biverkningar),
mammaledigheten, rösträtten och samma utbild-
ningsmöjligheter som alla män. Och nu har vi ju
fått kjoltyg i riksdagens talmannastol (talkvinnos-
tol?), också.

Kvinnorörelsen — ett medel eller en tyst protest

Det har utan vidare gått
framåt för kvinnosaken —
ifall man räknar de kvinnor
som nått positioner på det
maskulina samhällssystemets
villkor. För idag har varje
kvinna möjlighet att nå "top-
pen", bara hon anammar det
maskulina beteendemönstret,
spelar männens karriärspel på
deras villkor och är bättre än
alla andra män, betydligt
bättre. Dessutom bör hon va-
ra något att se på (What does
a female, American politician
need to be succesful? —
Balls.).

Men är det det feminismen
vill; att göra kvinnorna lika-
dana som männen för att få
lika inflytande, lika makt?

Knappast. Eller kanske till
en del. Man kan ju köra i
många olika filer på samma
väg, i samma riktning.

Förtrycker kvinnan sig själv?

Den feminina halvan av be-
folkningen kan ändå inte nöja
sig med några fina poster som
den maskulina halvan kan
hänvisa till i tid och otid. Säl-
lan får kvinnan på verkstads-
golvet lika lön för lika jobb
bara för att chefen är en hon.
Värderingen av hemmafru-
arnas arbete har ingalunda stigit
i takt med det ökade antalet
kvinnliga riksdagskandidater.
Till stor del för att de inte bli-
vit invalda och fått möjlige-
heten att påverka, förstås.

För kvinnor stöder inte
kvinnor: Inte behöver kvin-
norna förtryckas av män,
dom förtrycker sig själva, sa
Märta Tikkanen. Och så är
det:

Barnträdgårdslärförbun-
det i Österbotten, bestående
av en liten bräddel män och

resten kvinnor, har valt en
manlig ordförande.

En österbottensk orkester
sjunger i en av sina heimliga
texter om "Gammal gröt,
alltså flickor som man ligger
med en natt, i misstag två".
Och påhejas ivrigt av pojkar
och flickor när de konstaterar
att sådana satser man inte på
— de kan vara farliga.

Omsättningen av flickor på
den privata barnskötarmark-
naden är stor. För ett halvtids-
jobb betalar man högst 800
mark i månaden — och då an-
ses det vara mycket. Mycket
långt ifrån minimilön är det
förvisso. Är det hit delar av
den stora gruppen välutbilda-
de kvinnor som aldrig visar
upp sig på arbetsmarknaden
försvinner? För att de inte
tror på sig själva och sin egen
förmåga?

Inte en tyst protest

Varför tror inte kvinnor på
sig själva och varandra? Vi kan
inte endast skylla på den yttre
styrningen — vi måste ta an-
svaret för vår egen, inre styr-
ning nu.

Kan det bero på att kvin-
nan inte ser sig som en del av
samhället och skeendet? Kan-
ske hon inte vill — är det
frågan om en tyst protest, vis-
serligen oorganiserad men än-
dock? Vilket är kvinnornas
alternativ i så fall?

Dethär är frågor som man
inte kan svara på för någon
annan än sig själv. Men bara
om kvinnorna ger svar, åt sig
själva och åt omvärlden, kan
kvinnorörelsen nå någon-
stans.

Tror
Barbro Teir

hon i ett jobb känner att hon
är till nytta.

Praktik ger mer självfört-
roende och detta kan resultera
i att en ung människa inspire-
ras till att söka jobb på den
fria arbetsmarknaden.

Lisbeth Saxberg anser att
tankar av det här slaget bör
vinna mer gehör i vårt sam-
hälle. Detta innebär likaså att
envar av oss får lov att dela
med sig åt dem som har det
svårt just nu. Lisbeth Saxberg
säger att det även är fråga om
en jämställdhet mellan män-
niskor.

BIRGITTA ÅMOSSA

PETER BACKA

- socio-
nom, jordbrukare,
studiesekr.
- 32 år från Pensala, Ora-
vais
- SFP/SU. are
- varit bland annat general-
sekr. för Svensk Ungdom
och krets ordf. för SU i
Österbotten.
- sekr i lantbrukspolitiska
delegationen
- En kandidat som är be-
redd att ta ansvar för
framtiden

Så karakteriserar Osmo Soininvaara "De gröna" — den heterogena gruppen av mjuka, alternativa, partimedlemmar, före detta partimedlemmar, obundna, handikapade — som kandiderar i sju valkretsar i riksdagsvalet. Själv ställer Soininvaara upp i Helsingfors. Han är, tillsammans med Ville Komi — Alternativ Helsingfors' stadsfullmäktigeledamot — den som kom att stå bakom de grönas medverkande i hela valståhejet. Kom att stå därför att Soininvaara själv inte alls tänkt befatta sig med hela valet. Men folk ville ha gröna kandidater — annars skulle rösträtten knappast bli utnyttjad — och uppmanade Soininvaara och Komi att ställa upp och dra andra med sig.

Utomparlamentarisk väckarklocka

— Resultatet kan bli ett par riksdagsmandat, tror Soininvaara. Någon parlamentarisk makt kan de gröna inte räkna med. Men de kommer att kunna fungera som väckarklockan i riksdagen, i likhet med den roll Komi haft i stadsfullmäktige. Hans närvaro har varit en kontinuerlig demonstration i fullmäktigesalen. Hans rörelsefrihet är ett irritationsmoment i den monstergilla kohandeln. Hans uttalanden är ett försök att spräcka de etablerade partipolitikernas blockerade perspektiv.

Måste man ställa sig utanför partierna för att kunna göra så? Utgående från sin egen erfarenhet som liberala folkpartiets aktiva medlem i tio år, svarar Soininvaara ja. — Under min tid i partiet

satt jag med i ett flertal utskott och delegationer. Jag känner inte till ett enda beslut, en enda fråga som jag skulle ha lyckats påverka i någon riktning. Partiprogram låter sig påverkas. Men själva resultatpolitiken är immun. Beslutsmaskineriet rullar på för fullt efter små saker. Man ser inte skogen för träden. De stora linjerna blir vackra ord på pappret, som aldrig förverkligas i denna små stegens politik.

min uppfattning, just i en oförmåga att hitta de riktiga frågeställningarna.

Stöd åt gröna inom partierna

Att de gröna tar avstånd från partierna innebär dock inte att de ser allting svartvitt; vi är bra — ni är skit.

— Vi går inte ut i någon kamp mot partierna. Vi skall inte heller, enligt min mening, rida på den ytterst farliga po-

vaara vidare. Det finns många mycket bra människor i våra partier. Men det är spelreglerna som tycks filtrera bort alla initiativ, all vilja och beredskap att se långsiktigt, erkänna de faktiska problemen och ta itu med dem.

"Strategisk påverkan"

Hur de gröna skall gå fria från fallgroparna, undvika "Sundqvist-syndromet" med ideologierna som tappas bort

De gröna: Dags att vakna upp!

Den senaste radikalismen var röd. Nu är den grön. Vi har inget blivande parti utan den blivande boken om hela 90-talets politik. Vi är samhällsoppositionen som sträcker sig över och in i alla partier. Vi har fötts ur en protest mot partipolitikens innehållslöshet och maktmaskineriets oförmåga att se dagens livsavgörande frågor.

Målsättningen inte ett grönt parti

De gröna är inte intresserade av att bilda ett parti. Inte heller av något organiserat samarbete med andra partier.

— Så länge vi endast är en grupp kan ingen gömma sig bakom massorna och partiskölden. Var och en står för sina egna beslut. Så länge vi håller oss isolerade till en viss grad från de politiska partierna bevarar vi en hälsosam distans som ger oss bättre möjlighet att formulera våra frågor själva. Många felaktiga beslut och skeva utvecklingsriktningar bottnar, enligt

pulism som florerar i dag och föder ett folkets hat mot de styrande.

Vi är med för att föra vidare de krav på en sundare samhällsutveckling som framförs i de flesta områden och grupper. Därför kommer vi också att råda folk att rösta på "meningsfränder" där de kandiderar inom olika partier — Både i kretsar där De gröna inte ställer upp liksom i kretsar där vi har egna kandidater, berättar Soininvaara.

Partipolitikens spelregler stryper initiativen

Det är inte politikerna det är fel på, framhåller Soinin-

och perspektiven som grumlats så man väl kommit in i det organiserade beslutsmaskineriet, kan Soininvaara inte svara på.

— Det är klart att faran lurar för alla människor. Men det beror på individen om han fastnar eller inte. De gröna är kanske mer medvetna om realpolitikens negativa sidor än t.ex. 60-talisterna var då de kom in i riksdagen och partitoppar. Så länge vi är få har vi dessutom råd att inte så mycket koncentrera oss på "små saker" utan snarare satsa på någon slags strategisk påverkan.

OSMO SOINIVAARA

Nuvarande partibas föråldrad

De gröna har inget gemensamt valprogram, inte heller resurser för någon egentlig valkampanj. Valteman finns i den växande oppositionen mot energipolitiken, miljöförstörelsen, byråkratin, teknologin, beslutsfattarnas isolation från folket, partiernas slätstrukenhet etc., etc.

— Det är dessa 80-talets faktiska frågor vi vill föra in i diskussionen. Våra partier bygger på 1970-talets sociala problem. Den bas de utgått ifrån är för länge sedan söndervittrad. De gröna vill vara med och skapa en parlamentarisk verksamhet som är lyhörd för dessa krav, vilket de ideologiskt handikappade partierna inte lyckats med.

KULTUR - på vems villkor?

- Kommunen måste få inflytande över teaterns repertoar, om vi skall vara med och betala.
- Kulturfonden styr den finlandssvenska rocken
- FSU gör dito
- De spelar bara politiska pjäser, vi vill ha operetter.
- Stöd amatörerna i vår egen kommun
- Nej till kultursekreterare.

Ovanstående svingar är saxat ur den finlandssvenska kulturpolitiska debatten. En debatt som under 82 varit ganska frän. De antyder alla intressekonflikter i kulturpolitiken. Men de är genuina och vem är det som styr och ställer i kulturpolitiken? Och vem skall göra det? Och varför den är så viktig?

Jag skall kort granska kulturpolitikens roll i belysning av två konkreta frågor, som är viktiga och aktuella. Den ena är diskussionen om Vasa Teaters, österbottens regionteaters regionala stöd. Den andra frågan är frågan om den finlandssvenska rocken.

Genant teaterdebatt

Debatten om Vasa teaters

understöd i de österbottiska kommunfullmäktigena i höstas, var inte den stora kulturpolitiska fråga som man av rubrikerna i tidningspressen skulle kunna bedöma. Nej det var egentligen genant, att det blev en sådan debatt. Varför? Jo, för att de österbottiska kommunalpolitikerna blottade sina innersta fördomar och förhandsinställningar, dom blottade sin okunskap om hur man skapat teater. Kort sagt partipolitiken trängde in på ett område, där den ingenting har att göra.

Teatern inte parlamentarisk

Teatern kan nämligen inte skapas på parlamentarisk basis. Man kan inte rösta om

pjäser, man kan inte skapa en pjäs genom att kompromissa ihop två stridande viljor.

Kommunalpolitikerna eller politikerna skall inte befatta sig med innehållet i en pjäs. De skall bara skapa förutsättningar för att skapa teater, dvs bevilja bidrag, större eller mindre.

Jämförelsen med amatörteatern hör också till de vanliga felgreppen i teaterdebatten. Precis som om det skulle finnas ngn konflikt mellan amatörteatern och regionteatern. Tvärtom.

Ju mer resurser regionteatern får till sitt förfogande, desto mer personella resurser kan de frigöra för att leda och stöda amatörteatern.

Ledar- och regibristen och

brist på sakkunnig hjälp. Där finns koncentrerat den finlandssvenska amatörteaterns problem. Också i andra avseenden har amatörteatern och regionteatern gemensamma problem. Detta gäller t.ex. de undermåliga spelplatserna runtom på landsbygden. De flesta ungdomsföreningslokaler saknar helt scenteknisk utrustning.

Vad skulle folket måne säga om kommunalfullmäktige skulle blanda sig i innehållet på våra österbottiska revyer. Jag antar ett ramaskri.

Här finns det fortfarande mycket att göra innan alla 95 österbottiska ungdomsföreningslokaler är fungerande centra för spontant skapande. Vi skulle behöva flera ledare som syslar direkt med instruktion, inte med byråkrati.

Den finlandssvenska rockvägen

Under sommaren, vårvintern 1982 lossnade det helt plötsligt. Vi fick finlandssvensk rock i fler bemärkelser. De första skivorna kom, kommunerna anordnade rockkonserter. Vi hade årets clou, SÖU-rock i Molpe. Före det hade den finlandssvenska rocken synts enbart i tidningsspalterna, som en diskussionsfråga. Varför den inte finns...

Varför är då den finlandssvenska rocken en så viktig

fråga. På det skall jag föra fram några synpunkter. Rocken har kommit för att stanna, det är den unga generationens musik. Det är den de lever med, umgås med, rocken är deras språkrör. Det är via den de skriker ut, berättar om sina känslor, om sin värld.

Rocken är de unga musikernas värld. Det är den de vill spela. Det är via den de vill föra fram sitt budskap, det är på den de vill pröva sina musikaliska strängar. För de flesta av ungdomarna är rockmusiken en viktig miljö. Musiken är något av en akustisk tapet för alla dagens unga aktiviteter.

Därför är den finlandssvenska rocken viktig. Det är en fråga om identitet. Det är en fråga om vi skall ha en levande ung, arg finlandssvensk ungdomskultur eller inte.

Bolagens villkor?

Idag bestäms förutsättningarna och existensvillkoren för rocken av de stora kommersiella skivbolagen. De dominerar skivor, video, radio och TV branschen. De dominerar distributionskanalerna. De är de som bestämmer villkoren för den unga kulturen. Och för dem är finlandssvenskarna en minoritet, en flugskit på karatan, bland miljontals köpare. Därför diggar de inte heller finlandssvenskar eller finlandssvenskhet. Otaliga är de finlandssvenska band

som när de tagat upp till skivbolagen fått höra: "Visst skall det bli skiva, men ni sjunger som sagt på finska eller engelska. Annars blir det ingen affär..."

Det är här som den finlandssvenska rockens problem finns. De kan inte påverka villkoren för sitt skapande. Liksom inom teatersektorn har vi här massor med lovande, skapande, genuina finlandssvenska rockband. De väntar på att få släppa loss sina 1000-tals watt på finlandssvenska.

Nu måste det skapas resurser för också denna finlandssvenskhet. Det kan vi göra genom att något sånär villkorlöst ställa resurser till förfogande t.ex.

— statliga medel och organisationers medel för skivinspelningar

— mera finlandssvenska konserter; kommuner, skolor och föreningar måste inse sitt ansvar

— övningsutrymmen, understöd för anläggningar.

— en fungerande finlandssvensk skivdistribution.

— mer resurser för unga program i radio, TV och när-TV.

Vad lär vi av detta...Politikerna skall hålla fingrarna borta från innehållet, men finlandssvenskheten kräver en fungerande kultur, och det krävs resurser. Det är det sistnämnda vi väntar att politikerna skall gynna oss med.

Men ibland kommer överraskande bakslag. Den tankevärld som ligger bakom planerna på en fast järnvägsförbindelse över Kvarken visar i koncentrerad form yrvakenheten hos en person som sovit sig igenom en drygt tio års debatt kring användningen av vår jord.

En absurd tanke

Vi får idag dyrt betala för följderna av en hårdför teknologi samt kraftigt rumsterat om i naturen. Behovet av en mjukare teknologi och insikten att man inte bör tillåta allt som är tekniskt möjligt börjar gripa omkring sig. Vi behöver flexibla lösningar och måste sträva bort från tungrodda projekt som kräver stora ingrepp i naturen och enorma investeringar.

Den planerade järnvägen mellan Vasa och Holmsund, eller en motsvarande landsväg, går helt emot de nyare tankarna på hur vår jord skall användas. Redan kraven på en utredning är absurd.

Önskemål om en utredning visar alltid att det finns en förhoppning att de tankar som ligger bakom önskemålet skall förverkligas. För närmare femtio år sedan kunde man framföra önskemål om en utredning om ett nordiskt försvarsförbund. Idag är en sådan omöjlig. För tjugo år sedan hade det nästan varit naturligt att planera en järnvägsbank och tunnel över till Holmsund. Idag borde sådana tankar vara omöjliga.

Koncentration och miljöförstöring

Ett järnvägsspår ut till

Henrik Österholm: Med eller mot bättre vetande!

□ De tankar som man från miljövardshåll har förfäktat under många år börjar slå rot. Man inser allt allmänare att man inte skall arbeta mot utan med naturen, att naturens resurser bör utnyttjas långsiktigt med bibehållande av ekosystemens funktion, att undvika stora ingrepp i naturen, att sträva till decentralisering och småskalig verksamhet samt att beakta forskningens resultat och utreda konsekvenserna av ett projekt innan man kastar sig in i ett större projekt.

Björköby skär sönder fjärdar och försvårar vattnets, fisken och människans rörelser, förstor produktiva fisketillhåll, åkrar och skogar. Banken till Valsörarna försvårar det viktiga vattenutbytet över Kvarken och spolerar ett naturskyddsområde. En satsning på järnvägen koncentrerar transporterna från inlandet till Vasa och Umeå istället för att sprida dem på Kaskö, Vasa, Jakobstad, Karleby, Skellefteå, Umeå, Örnsköldsvik, Sundsvall och Gävle.

Vattnet är aldrig en isolerande faktor där sjötrafik kan ordnas. Tvärtom: vattnet förenar. Vattnet står gratis till förfogande och kräver inget underhåll. Fartygstrafiken är resurs- och energisnål i jämfö-

förelse med tågen och speciellt med bilar. Dessutom är den flexibel och anpassar sig snabbt till olika förhållanden.

Ingreppen i naturen inskränker sig till hamnarna, och de är redan från tidigare att betrakta som exploaterade områden.

Ett vettigare alternativ

Eftersom det inte är trafikförhållandena utan näringslivets struktur, produktutvecklingen och marknadsföringen som bromsar den ekonomiska utvecklingen är det här och inte på något som redan finns, nämligen förbindelser till Sverige, som tillgängligt kapital och existerande kunskap bör placeras.

Man har tyvärr skäl att

frukta att åtskilliga "Kvar-kentunnlar" dyker upp i riksdagsarbetet under de närmaste fyra åren. Vissa inflytelserika kretsar som har lätt att finna vägen till kapitalet faller lätt för jätteprojekt med stora, oanade och oftast negativa följdriktningar.

Stora, konstgjorda kraftverksmagasin, kärnkraftverk, storhotell och firmaägda stugområden i skärgården och Lappland, privata och statsägda bolags medverkan i projekt med ödesdigra konsekvenser för den tropiska miljön, satsning på stora energikrävande företag istället för investeringar i småskalig kunskapskrävande verksamhet, användning av tekniken för centralisering istället för

decentralisering kan befaras segla upp när som helst.

Nya politiker

Och då bör vi ha politiker som har en ideologi som innefattar helt andra värderingar. Sådana som spontant frågar sig hur ekosystemen tål detta, vilken inverkan har detta på mångsidigheten i naturens produktion, är detta en smygcentralisering, vem blir lidande, är det här som investeringar bör göras. Är grundinställningen denna kan frågor, diskussioner och anvisningar

om skriftliga uppgifter ges svar på resten.

Tyvärr har vi allt för få politiker som anammat de nya tankegångarna. "Välvilligt inställd" är inte detsamma som att inse vad det verkligen är fråga om. En "välvilligt inställd" kan sluka stora, stelbenta och omstörtande projekt som kräver ödesdigra ingrepp i den natur som vi är beroende av. Helt annat är det med den som förstår vad det är fråga om och vars ideologi har påverkats av denna insikt.

Bevara...

□ Det är nu hög tid att ta käl på den seglivade myten om att bönder och miljövårdare skulle ha motsatta intressen. De grundläggande intressena är gemensamma. Det sade Peter Backa på sitt första valmöte i Karperö.

□ — Rent sakligt sett är det otroligt att man lyckats provocera fram den antagonism som finns mellan bönder och miljövårdare. Och det är ytterst beklagligt. Båda dessa grupper kämpar mot det starka intresset i samhället och skulle så väl behöva varandras stöd.

Gemensamma intressen

— Hur lika intressena är får man sig en tankeställare om när man läser Internatio-

nella Naturvårdsunionens "Världstrategi för Naturvård". I den här strategin prioriterar man fyra huvudfrågor, som är speciellt viktiga att arbeta med. Jordbruk: man är speciellt oroad av knappheten på god odlingsjord och på att jord förstörs genom bland annat vägbyggen, asfalteringar osv. Skogen: kommer på andra plats i världstrategin, haven och utrotningshotade arter på tredje och fjärde plats.

Denna prioritering är uppgjord på basen av en global utgående från finländska förhållanden. Men miljöfrågorna är internationella och även här i Finland äger prioriteringen sin giltighet. Slutsatsen är självklar: ett av miljövårdens huvudintressen är att bevara jordbruket. Och det är självklart också ett bondeintresse. Samma gäller

för skogarna.

— I mitt tycke är det då fel att förstora upp de meningskiljaktigheter som finns mellan miljövårdare och bönder när det gäller t.ex. odlingsmetoder. Huvudmålsättningen är ju den samma. Och då måste man kunna enas om de mindre frågorna.

Stoppa försurningen

Men de konkreta miljöproblemen tränger sig också på och visar hur gemensamma intressena är. Försurningen är här det främsta exemplet.

Som ju alla vet håller försurningen p.g.a. svavelutsläppen att bli ett av de allvarligaste miljöproblemen. Och de som drabbas är framförallt bönderna. Skogstillväxten minskar kraftigt p.g.a. för-

surningen. Jorden måste kalkas oftare osv. Här i Österbotten där jorden i sig själva är sur är det speciellt känsligt med sura regn.

Tidningen "Land" skriver: "Vi kan vänta oss larmrapporter om minskad skogstillväxt framöver. Försurningen är det största hotet mot den svenska naturen." Här finns det ett brännande behov för gemensamma aktioner miljövårdare-bönder.

Miljövården kunde stå för sakkunskapen om försurnings inverkan på anturen, bönderna för den organisatoriska kraften att formulera och driva kraftfulla krav.

Man behöver inte heller vara profet för att inse att det kommer att uppstå fler gemensamma problem. Bönderna är nämligen en av de grupper som kommer att drabbas först när naturen förstörs och inte längre förmår producera i full utsträckning. Det gäller därför att lyssna noggrant de larmrapporter som miljövårdarna kommer med.

Stoppa flykten från lantbruket

Det är ett gemensamt mål för hela samhället att böndernas antal i vårt land inte minskar, eller att odlingsjord förstörs. Detta manifesteras genom ett riksdagsbeslut. Regeringen bör i sina socialpolitiska, markpolitiska och inkomstpolitiska åtgärder utgå från denna målsättning: lantbruket bör göras så attraktivt att ungdomen stannar kvar på jorden eller flyttar tillbaka.

Henrik Österholm: Backa, en kämpe

□ Under dethär decenniet gäller det att förverkliga de ideer kring miljöansvaret, naturresursernas användning, glesbygds utveckling, utvecklingsländerna och freden som kommit fram under 70-talet.

□ För detta krävs en ny typ av politiker. Det räcker inte med personer som "har förståelse" för de nya frågorna. Vi behöver politiker som verkligen FÖRSTÅR vad det är frågan om och som har byggt upp sin ideologi kring ansvaret för miljön och naturresurserna, mjuk teknologi, tron på lokalsamhällena, u-landsproblematiken och insikten att jorden i dag inte klarar av ett krig.

□ Det är därför glädjande att PETER BACKA ställer upp i riksdagsvalet. Av svenska folkpartiets kandidater i Österbotten är han den som längst och klarast har förstått de nya frågeställningarna. Han är också känd för att våga kämpa för sina ideer och blir därför inte en riksdagsman av den typ som handlar enligt andras vilja.

HENRIK ÖSTERHOLM
ordf. för Natur och Miljö

